

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 88.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 29. JULIJA—SATURDAY, JULY 29, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

Za stavkujoče premogarje.

Naši akciji za pomoč bednim borilcem za delavske pravice in za ljubi kruhek, stavkujočim premogarjem, se je pridružil tudi glavni odbor K. S. K. J., kar najiskrenejše pozdravljamo! Akcija od te strani bo imela največji in najbolj gotov uspeh!

Glasilo piše:

POMAGAJMO BEDNIM STAVKUJOČIM SOBRATOM!

Pol leta že traja borba omilovanja vrednih premogarjev za svoj obstanek, ali za vsakdanji kruh. Ta borba je huda, ker sta si v ofenzivi: kapitalizem in priprost delavec. Bo li zmaga na strani delavca, še danes nihče za trdno ne ve, kajti baš te dni je stavka premogarjev dospela do najbolj važnega in kritičnega položaja. V obče pa z neomajenega stališča stavarjev lahko sodimo, da se bo morala stranka operatorjev vdati, kajti tudi mehkega premoga bo tudi kmalu zmanjkalo; stavarji se pa ne vdajo pod nobenim pogojem, kar je povsem pravilno.

Kaj je v Ameriki borba za košček vsakdanjega kruha ve le oni, ki je to borbo že kedaj prestajal in prestal. Naša sveta dolžnost je torej, da držimo in sočustvujemo s temi borilci. In ne samo to; poleg naše moralne pomoči rabijo stavarji tudi gnotno podporo.

V smislu sklepa glavnih odbornikov, zbranih na minuli polletni seji v glavnem uradu, prinašamo danes nastopni apel na vse cenj. čitatelje (ice) v "Glasilu", na vse glavne uradnike, na vsa krajevna društva in na vse članstvo KSKJ. z geslom: "Pomagajmo našim bednim stavkujočim sobratom!"

Pravijo, da živimo v mogočni, bogati in svobodni(?) Ameriki. Bogastvo iste in zajamčeno svobodo dandanes baš tudi naši stavkujoči sobratje premogarji spoznavajo. Uboge družine stavarjev! Kako jih preganjajo s silo, to pa vsled tega, ker se njih očetje borijo za njih kruhek in ker nočejo več biti sužnji kapitalistov.

Kako boli srce ubogo mater in očeta, ko morata poslušati mile klice njihov otrok: "Dajte nam kruha, lačni smo!" "Dajte nam obleke in čevlje!" "Raztrgani smo!" "Dajte nam zdravil bolni smo!" To so žive priče in žrtve sedanje velike premogarske stavke.

Ali ni naša sveta dolžnost, da ne pustimo v nemar teh milih klincev? Sobratje in sosesre, katerih še ni prizadela stavka: Pomagajmo tej bedni armadi naših sotrpinov! Vsak, tudi najmanjši dar bo dobro došel.

Pred vsem apeliramo v imenu glavnega odbora KSKJ. Jednote na cenj. krajevna društva, da naj o tej zadevi že na prihodnji seji kaj ukrenejo. Nekatera društva bi lahko v pomoč našim stavkujočim sobratom iz svoje blagajne darovala primerno svoto. Tako apeliramo tudi na naše slovenske trgovce, farmerje in podjetnike. Gl. odbor KSKJ. bo vodil natančen račun vseh darovanih donoskov ter bo iste skušal razdeliti med naše najbolj bečne stavkujoče sobrate (družine), da bodo zamogle vsaj družbene in Jednotine asesmente plačevati. Vsa imena darovalcev bodo priobčena v "Glasilu."

Zadnji čas smo že prejeli več ganljivih pisem od posameznih članov stavarjev, da naj se jih ne suspenda, ker že toliko mesecev nič ne zaslužijo.

Star angleški pregovor nam veli: "The charity begins at home" (Dobrotljivost se doma pričinja). Tudi mi se za danes držimo teh zlatih besed in skušamo z združenimi močmi olajšati veliko gorje naših bednih stavkujočih sobratov!

Odprite srce, odprite roke, olajšajte sobratom gorje!

Josip Sitar, gl. preds. KSKJ. Josip Zalar, gl. taj. KSKJ.
Ivan Zupan, urednik "Glasila."

Joliet, Ill., 2. julija 1922.

Opomba: Vse darove in zneske naj se izvoli pošiljati na glavnega tajnika KSKJ., sobr. Jos. Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Vse naše somišljenike in prijatelje pozivljamo naj krepko agitirajo po naselbinah, da se bo v vsaki naselbini začela kaka večja akcija v ta namen. Prošnje za pomoč so že začele dohajati. Nekateri so tako obupni, da prisilijo solze v oči. Tako nam piše neka žena iz —

"... Na stavki smo. Moj mož že skoraj pol leta ne dela. Kar smo imeli na strani je že vse šlo. Imamo mal vrtiček, kjer imamo nekoliko zelenjave. S to se sedaj že skoraj dva meseca hranimo. Otročički me prošijo kruha in mleka. Srce se mi krči v prsih, ko slišim njih jok in prošnje, pa nimam, da bi jim dala. V svojo spalnico grem, pa se zjokam. Lepo Vas prosim, pošljite mi vsaj toliko, da bom mogla vsaki dan malo kruhka in malo mleka kupiti otročičkom..."

Kdo more ostati trd pri tako mili prošnji. Poslali smo ji nekoliko. Rojaki, pomagajte danes svojim bratom, ki so v stiski. Ne pozabite, da boste morda jutri Vi v enakih stiski. Bodite usmiljeni in boste usmiljenje dosegli. Kdor bo sedaj trd do bližnjega, ne bo dobil usmiljenja, ko ga bo prosil.

VESTI O SEDAJNIH STAVKAH.

Pripravljanje za poravno premogarske stavke.

Philadelphia, Pa., 28. julija. — John L. Lewis, načelnik združenih premogarjev je danes namignil, da se vrše predpriprave za skupni sestanek premogarjev in operatorjev, ki se bo vršil nekako prve dni v avgustu. Na tem sestanku je gotovo, da bo prišlo do sporazuma, tako trdi Lewis, ker stvar ne more iti dolgo časa dalje, kakor gre.

Lewis in distriktni voditelji edini.

Philadelphia, Pa., 28. julija. — Po dva dnevne posvetovanju, ki so ga imeli tukaj distriktni unijski voditelji vzhodnih in del zapadnih držav, se je sklenilo, da se takoj povabi na sestanek operatorje in se jim ponudi mirovne pogoje, kakor hitro, bo posebni odbor premogarjev sestavil te pogoje v podrobnostih, za katere so soglašali voditelji.

Nikakega znižanja plač.

Voditelji so enoglasno pristali nato, da bodo proti vsakemu znižanju plač. Lestvica, ki je iztekla 31. marca t. l. mora ostati neizpremenjena do časa, da bo znižanje umestno in v soglasju z zahtevami življenja ki zahtevajo ta svoje tuči od premogarjev, kakor od vsakega drugega človeka.

Stavka dobljena.

Pred zaključkom sestanka distriktnih premogarskih voditeljev je Lewis rekel: "Brez vsakega dvoma lahko izjavljamo, da so premogarji z svojo neomajano solidarnostjo že zmagali v tej borbi. V vseh krogih tako v industrijskih in finančnih je že priznana po celi naši širni Uniji, da bi bilo skrajno neupravičeno in nepošteno znižati zaslužek premogarjem. Seveda, kapitalisti tega ne bodo priznali, ker oni v takih slučajih nepoznajo pravičnosti. Vendar glavno je, mnenje publike je na naši strani in iz tega se da lahko sklepati, da premogarska stavka je že skoraj dobljena"

Še nikoli v zgodovini organiziranega delavstva se ni delavstvo pokazalo tako solidarno v svojem boju, kakor ravno v sedajni premogarski stavki. Je sicer zaposlen tu in tam v kakem premogorovu, kak garjevec, ki krade svojim sobratom za juždeževe groše vsakdanji kruh, toda pri velikanski armadi, pri 610. tisočih borcev, ki vodijo boj za svoje pravice, par garjevcev prav malo pomeni. Premogarski magnatje to vedo in že klanjajo svoje glave. Organizirani premogarji, pa vstajajo in dvigajo ponosno svoje glave. Težak je bil boj, marsikaj je bilo treba prestati, preganjanje, nad ubogega premogarja se je dvignilo vse peklo, toda on ni klonil svoje glave, skozi trpljenje je korakal svest si zmage po

(Dalje na 3. strani)

RAZNE NOVICE.

JAPONSKA ZADRŽALA WASHINGTONSKI PAKT.

Tokio, 28. julija. — Japonska zbornica je glasom poročil odklonila takojšno ratificiranje washingtonske razoroževalne pogodbe, dokler iste ne ratificirajo tudi ostale evropske velesile.

BEROLIN PROTI BAVARIJI.

Berolin, 28. julija. — V nemškem kabinetu so včeraj sklenili, da se mora uradno nastopiti proti upornemu duhu Bavarije glede zadnjega vladnega odloka, proti monarhistom.

FRANCOZI IN REPARACIJA.

Pariz, 28. julija. — Francoska vlada je pri volji znižati svoje reparacijske zahteve napram Nemčiji, ako so pri volji tudi njeni upniki ji znižati dolg za toliko, kolikor bo ona znižala svoje zahteve.

BOLJŠEVIKI SE PRIPRAVLJAJO.

London, 28. julija. — Glasom poročil iz Rusije, boljseviki na tihoma pripravljajo svoje sile, da bodo prihodnje jesen udri v žitna okrožja vzhodne Evrope.

VSI GOVERNERJI NA SESTANEK.

Washington, D. C., 28. julija. — Guberni države Indiana je baje sklenil povabiti vse ameriške gubernere na konferenco prve dni v avgustu. Na tej konferenci bodo doleteli skupno smer vseh držav v postopanju glede premogarske in železniške stavke.

ROTHSCHILD OBTOŽEN.

New York, N. Y. 28. julija. — Včeraj je vložila neka francoska devojka Marie Porquet tožbo proti baronu Rothschildu sinu znanega francoskega milijonarja. Vzrok, ker ji je obljubil, da jo bo poročil. Hafant misli, da je v Parizu!

PADEREWSKI V AMERIKO.

Varšava, 28. julija. — Znani glasovirni umetniški igralec Paderewski se je zopet odločil, da pride v Ameriko, kjer bo vprizoril več koncertov. Njegov sedajni namen je zapustiti politiko za vedno.

PO 40-LETNI LJUBEZNI STOPILA V ZAKON.

V Chicago na Congress ulici je živel par, ki se je ljubil blizu 40. let. Zadnji teden, sta se hipoma zmislila in se dala poročiti. Well, poskusiti hočeta zakon!

KAZNOVANA NEPREVIDNOST.

Houghton, Mich., 27. julija. — Dvajset-letni Roy Drapper in devetnajst-letni Emil Johnson sta bila danes na mestu ubita na železniškem križišču Chicago & Northwestern proge. Vozila sta se z veliko

(Dalje na 3. strani)

IZ JUGOSLAVIJE.

Dobra je ta! Med našimi diplomati na genovski konferenci se je sukali tudi neki dr. Miloš Marti, načelnik v nekem belgrajskem ministrstvu, ki se pa navadno mudi v Zagrebu v raznih diskretnih misijah. Tega gospoda ni poslala v Genovo belgrajska vlada, ampak vseeno je stanoval v istem hotelu kakor naša uradna delegacija. Ko je naša delegacija pred svojim odhodom sestavila račun, ni poravnala stroškov za g. načelnika, pač pa jih je poravnala — laška vlada...

Lep slučaj pisemske tajnosti. Osiješka "Hrvatska Obrana" je objavila daljši članek o spoštovanju pisemske tajnosti v Jugoslaviji in navaja sledeč zanimiv slučaj: Neki gospod iz Cereviča pri Osijeku je poslal pismo v Obrovce v Bački. Naslov na pismu je bil hrvatski, dočim je bilo pismo pisano v nemškem jeziku, ker adresat ni znal hrvatsko. Čez par dni je prišlo pismo nazaj v Čerevič. V pismu pa je bila napisana opazka, v kateri se protestira proti temu, ker je pisano nemško.

Iz bede. V zadnjem času so v Sarajevu vse branjevke prodajale sadje zavito v papirju zaupnih aktov deželne vlade. Policija je dognala, da je te akte prodajal branjevkom za zavijalni papir neki sluga, oče cele kope otrok, ki ga je zadela poslednja naredba glede draginjskih doklad.

Gospa Franja Maistrova, roj. Tomšič, mati generala Rudolfa Maistra, kraljevega adjutanta, je dne 7. jul. zvečer na Uncu pri Rakeku umrla po daljšem bolehanju. Ročbini naše globoko sožalje!

Pretep. Matija Dovjak se je nekega večera pripeljal s kolesom v Razor domov, njegov sosed Matevž Smrtnik se je pa pripeljal z vozom. Ker je bil Smrtnik nekoliko vinjen, se je Dovjak norčeval, kar je Smrtnik tako zjezilo, da je Dovjaka prepodil z motiko in ga nekoliko poškodoval. Dovjak je pa nato vrgel Smrtnika na tla, ga tepel z gorjaco in ga poškodoval na rokah, nogah in na glavi.

Prepir z orožnikom. Mehanik Franc Šenk iz Ljubljane se je vozil v vlaku iz Ljubljane v Borovnico. V vozu je pograbil odprti kovčeg orožnika Kluna in ga hotel vreči v predal za prtljago. Ker je bil kovčeg odprt, so se nekatere stvari preobrnilo, vsled česar je orožnik Jašovec opozoril Šenka, naj se dostojno obnaša. Šenka je to tako ujezilo, da je surovo zaklical: "Kaj te briga, šema!" in je zagrabil orožnika z rokama za vrat in prsi. Orožnik Klun je priskočil Jašovcu na pomoč. Jašovec je Šenka aretiral, ta se je pa branil in klical, da se to orožnikov ne boji in da če bi imel samokres, bi vsepostrelil. Šenka so izročili sodišču.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Chicago, Ill.

Telephone: Canal 98.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Slovenski socializem v Ameriki

V eni zadnjih števil “Edinosti”, smo dokazali kako velika nesreča za delavstvo sveta je socializem in kako posebno velika nesreča je “slovenski socializem” za naše ameriške Slovence.

Dokazov, katere smo tam navedli, nam nihče ne more spoobiti. To so dokazi, katere vidi vsak ameriški Slovenec lahko na svoje lastne oči in katere lahko vidi vsak delavec, samo ako še vsaj nekoliko samostojno misli.

Da je socializem res to kakor ga je obsodila še vsaka konvencija največje delavske organizacije sveta, Amerikanska delavska federacija, “največja nesreča za delavstvo,” “največji sovražnik delavske solidarnosti”, “največji sovražnik delavskih koristi” to se posebno danes jasno vidi.

Socializem je držal veliko tisoč delavcev proč od delavske federacije, one v federaciji je pa ščuval proti nji, da so ovirali njeno delo in tudi njene uspehe. Pred nekaj leti je štel socializem v Ameriki nekako 200.000 pristašev, vsaj glasov so dobili toliko pri volitvah. Toda sedaj je to število padlo na nekako 12 tisoč. Kje so pa ostali? Razcepili so se na veliko raznih “kril” in “izmov.” Tako socializem ni združil delavstva, temveč ga razdružil, ker ima celo svoj lastni tabor tako strašno razdeljen.

Vendar ameriški socializem, ali socializem kot tak je imel vsaj nekaj pomena še za delavstvo. Toda socializem in “slovenski socializem” sta pa dva popolnoma različna pojma.

Socialist je pravzaprav oni, ki veruje v socializem, pred vsem, ki voli in se drži socialistiške stranke.

Kaj je pa “slovenski socialist?” Ako vprašamo navadnega Slovenca v Ameriki, kaj on razume pod besedo socialist, ali katerega svojega sorojaka imenuje socialist, oziroma, kateri rojak Slovenec v Ameriki imenuje sebe socialista, bomo pa dobili samo en odgovor: Socialist je oni, ki zabavlja čez duhovnike, ki jih zmerja po listih, ki nikdar v cerkev ne gre, sploh, ki je verski odpadnik.

Ko so v neki naselbini kolektali za šolo, prišli so kolektorji tudi v nekatere hiše, kjer so jih zavrtili: “Ne damo za cerkev nič, ker smo socialisti! Mi smo ta-rdeči!”

In v tem smislu smo lahko pretekli teden vsteli med socialiste skupaj s Kristanom tudi našega “Saksarja”, ki je bil s svojim listom Glas Narodom že vse, kar je kdo hotel. On je bil prvi, ki je začel med nami “slovenski socializem” ko je začel boj proti cerkvi in duhovnikom, ko je sramotil naše najodličnejše duhovnike, ki so naš ponos in naša dika.

In v tem pa ravno tiči največja krivda njega in vseh teh mož, zločin, katerega so izvršili nad svojim lastnim narodom. Niso ga vodili po poti kakih idej, da bi ga izobraževali, da bi mu pomagali in koristili. Svoje časopisje niso porabili za to, kar je pravzaprav naloga vseh javnih časopisov, namreč koristiti čitateljem, izobraževati jih, poučevati jih, temveč so jih porabili, da so prišli do korita, ne glede na to, ali je to koristno ali ne, ali je to namen časopisja ali ni. Namen jim je posvečeval sredstva.

In tako, ameriški Slovenec, naredi proračun 25 letnega plačevanja za razne časnike, koliko si za nje dal ta čas in kaj je narod dobil od teh listov. Da bo bolj videl, premisli razdvojenost med “našimi socialisti”, to je delom naroda, ki je proti cerkvi in veri, kjer je bila večina naroda. Pomisli koliko dobrega se je preprečilo, ki bi se bilo lahko naredilo, pa se ni zato, ker so ti listi delili narod, ker so ti možje iskali samo sebe in svojih koristi.

To imamo ameriški Slovenci sedaj od “slovenskega socializma”.

VSPPEH SOCIJALIZMA.

Poč tem naslovom smo prinesli popolnoma objektivni, miren članek, kjer smo naveli samo suha dejstva. Toča s tem smo zadeli v živo naše tardeče magnate. Vest jih je spekla in poskočili so s tako neumnim članekom, da se jim mora smejati vsakdo. Pomislite, kakšne protidokaze imajo: slovniške in tiskarske napake v članku. Ker smo baje po njegovi slovnični nekaj napak naredili in ker je tiskar nekoliko črk zamenjal v stroju, zato pa ni res, da je socializem za delavstvo to, kar je rekel Mr. Gompers, predsednik največje delavske organizacije in z njim cela organizacija: “Nesreča delavstva.” “Kuga za delavsko solidarnost” in “Jetika za delavske koristi.” — Ali ni to smešno.

SRŠENI.

Državni tajnik Hughes pojde, kakor poroča časopisje v Rio de Janeiro na razstavo, kot načelnik ameriške komisije. Vse dobro, ampak veliko bolje pa bi bilo, ko bi se državnik Hughes postavil na čelo delavske komisije in proučil malo stanje trpinov delavcev, ter skušal končati stavko, ki ogroža delavstvo in publiko. Za tak čin bi mu bila publika in delavstvo hvaležno!

Tajnik Hoover se pripravlja, da zaseže vsa premogarska skladišča. Prav prav, naj jih le zaseže, v njih itak ni več premoga!

Pe-Terč piše v neki zadnji fliki: “Sokoli in Orli — to sta dva poglavna faktorja . . . Vmes med njimi so pa srake. “Mi občudujemo Pe-Terčkov talent, da tako dobro pozna sam sebe! Na sebe je pokazal ne-hote!

V Newyorški državi je po izjavi zdravniškega departmenta pomrlo radi alkohola celih 87 odstotkov več ljudi v minulemu letu, kakor leto prej. Pa pravijo, da živimo v deželi 100-procentne prohibicije! Kdor to vrjame dobi groš!

Governor Groesbeck straši, da bo zasegel michiganske premogorove in da bo začel obratovanje pod državno supervizijo. Kdo bo pa ta “črnega” digal, tega še ni povedal! Mogoče ga bo sam! Prav prav, ga rabimo!

Čali Pogorelec, ki je kolovratil med stavkarji je večkrat rekel: “Ako si socialist, si delavec; ako ni si socialist, tudi ne moreš biti delavec!” Radovedni smo, kak tiček more biti neki Pogorelec, ko vendar ni ne prvo, ne zadnje?? Če ima voljo naj nam pove!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Eveleth, Minn. — Nezamerite mi, ker nisem toliko časa poslala naročnine za list Edinost, ker mi ni bilo mogoče preje. Sedaj Vam pošiljam \$. . . za naročnino Edinosti in, ako bi potekla naročnine kedaj in, da bi jo pozabila takoj obnoviti, mi ga nikar ne ustavite Vas prosim, ampak pošiljajte mi ga kar naprej, poravnala bom pozneje. Listu sem se privadila in bi ga jako pogrešala, ako bi ne prihajal v našo hišo.

S spoštovanjem

K. Petrovič.

Pueblo, Colo. — Zelo se pripravljala za drugo “Vrtno veselico”, ki se bo vršila 13. avgusta na domačem vrtu na Eiler, Bessemer. Začnja 2. junija se je izvršno obnesla. Stari sotrudniki bodo 13. avgusta porabili svojo skušnjo, zraven pa vabimo nove, spretnosti, da dosežemo še boljši uspeh.

Kratkočasne zabave, petje, tekme, muzika, dragi dobinki, dobro za podzob, vse mora zopet priti na vrsto. Mr. John Šuštar z dvema bratoma in drugimi godbeniki so nas prijeto pozivljali, ves trud so cerkvi darovali. Sedaj smo jih vse engajžirali, tedaj, toliko gotovo, da bo godba izvrstna!

Zato Slovenci in bratje Hrvatje vsi na plan na dan 13. avgusta. Pripeljite seboj svoje prijatelje in znance, da se z vami vred povesele v prijazni in poštene družbi.

Poročevalec.

Iz Dolge vasi na Salabolskem. — Cenjeni urednik: — Za mizo sedim in z neko jezo držim za pero, najraje bi pisal samo take, da bi se vsakemu, ki bi bral moje besede, pojavile krvave znojne kaplje na njegovem čelu. Naj ta črna pocitra vse tiste, ki so dosegli, da se je moral ljubljani ječmenček muhati iz pod strele Uncle Sama. Take volje sem g. urednik, da bi pisal staremu Bryanu povabilo za “fajt”, pa magari če hoče, da se greva na obrnjeni “kranjski brani.”

Te dni sem srečal svojega prijatelja na ulici po kateri človek gre lahko vedno naprej za svojim nosom. “No stara korenina, kako se ti pa še kaj godi, odkar te nisem videl, me nekako porogljivo vpraša.”

“Kaj ti bom razkladal, ko nič ne izda. Povej mi rajši kaj dobrega o sebi, ako imaš?”

Začel je zmgavati z ramami, kakor bi ga uš vščnila in vičel sem, da je v zadregi in pod vplivom poletnih rož, zato ga nisem nadlegoval dolgo, poslovil sem se na kratko in jo pobiral urno naprej. Par blokov hodim in pride mi nasproti moj drugi stari znanec France Taprijazni. Ze kakega pol bloka pred menoj me je zagledal in mi mahal s svojo roko, ki je taka kot lopar. Ko se približa k meni me glasno nagovori, da je obrnil pozornost celega bloka na naju. No, duša draga, kot se pa ti poteples, nisem te videl že leto dni?”

“Kaj ti bom razkladal, ko nič ne izda, govori rajši o vremenu, ali misliš, da bo jutri lep dan?”

“Ni zlodja, da bi ne bil, saj že jutri mora biti, če nikoli ne!” Mi krepko odgovori France Taprijazni.

“Ali boš kam šel, ki praviš da mora biti?”

“Kaj še nič ne veš?”

“Kako bom vedel, ko te pa nisem

Trčeni Zgacec piše: “Pater Kazimir je v beračenju neprekosljiv.” Hm, za redovnika to še ni tako hudo. Veliko hujše je, če je kdo slepar, kot neki ata v New Yorku! Hočete dokazov?

Kaj neki delajo očka Zafrcnik in škarjar Mulek, kadar prav debelo ne lažeta o krščanstvu in patru Kazimirju?

videl že nad leto dni, Bog znaj kaj imaš v svoji glavi?” ga začudeno vprašam.

“Jutri če Bog da, preneham biti samec!” Se mi krepko odreže France.

“Prenehaš biti samec, kje si pa zlodja jo iztaknil?”

“Ne boj se za Franceta, ali nisem mar fejest poba in ali misliš, da se bom vse dni pečlral na teh grdem svetu?” Mi jezno odgovori France.

“Prav prav — nisem nič proti temu, samo glej da se ne opečeš!”

“To je pa popolnoma moja stvar! To tebe nič ne briga če se še tako osmodim mene bo peklo in ne tebe!” Mi užaljeno odgovori prijatelj France Taprijazni.

“Ne nikar ne misli, nisem te mislil žaliti — hočem ti le dobro.”

“Zakaj pa potem delaš take leopazke?” vpraša France?

“Pustiva to, pustiva. Torej dal Bog, da bilo jutri res lepo vreme in da bi bil vesel, kakor še nikoli in Bog ti daj svoj blagoslov. Jaz moram naprej se mi mudi moram biti ob gotovem času na svojem mestu. Podati sem mu hotel roko in oditi.

“Ne ne, ti Gregor glej, da mi prideš jutri na mojo svatbo, vršila se bo na “Cukajoga aveni, ako ne prideš bom užaljen vse svoje dni. Pridi gotovo!”

“No France, kot svojemu staremu znancu, ne morem odreči, da bi ne prišel. Pridem jutri zvečer.”

“Toraj gotovo na svidenje jutri zvečer! In z Bogom ta čas. France mi krepko stisne desnico in razšla sva se.

Tako France se bo oženil, kje jo je hudiča iztaknil, pa tako na tihoma. Take misli so rojile po moji glavi. V grlu sem čutil hudo sušo, zato sem krenil na križišče, ulice, kjer je vodnjak za mimoidoče, sklonil sem se dol in se je napil da sem tehtal celih deset funtov več kot prej, zatem mi je nekaj krulilo po želodcu, kakor bi se mi žabe zaredile v njem, zopet sem se jezil nad prohibicisti. Mračiti se je pričelo, obrnil sem se proti domu, da se počijem za slednji dan, ko bo treba na ženitovanje mojega prijatelja.

Kako se je nam godilo na ženitovanju Franceta Taprijaznega, to pa bom razložil dragim bravcem enkrat prihodnjic, če dočakam.

Gregor Dajga.

Red Rock, W. Va. — Delavske razmere v naši naselbine niso ugodne za nikogar, kot za tiste garjovce skebe, ki žele na račun ubogega delavstva, ki stavka in se bojuje za svoj obstanek, zaslužiti v sedanjem času stavke par judeževih grošev za svoje izdajalsko delo.

Tukaj je unijska maina. Pred čobrini štirinajstimi dnevi, so prišli skebi pod varstvom šerifov delati v to majno. Tujezemca, kolikor dose-daj znano ni niti enega med nji-

mi Nas zavedne unijske Slovence izganjajo iz bajt Toda kljub temu viharju, ki prihaja iz kapitalističnih tiranskih obzorij, stojimo trdno v boju za svoje poštene pravice. V majni imajo nekako 30. skebov. Toda med njimi ni enega izurjenega premogarja. Zlasti jim trda prede in ne morejo dobiti ne enega “Cut mašin-mena.” Vskemu dajo, kdor je začel delati izdajalsko delo patrona Juda Iškarjota 100 dolarjev na “dipej” in “inžans house” je dal postaviti si “American flag.” Ne vem ali je, (vlada vem da že) ta država zaščitnica skebov ali kaj? Ko bi vedel George Washington ali pa Abraham Lincoln, kako izrabljajo kapitalisti ideale svobode teh velikih mož, in kako se pod krinko njih vlada uboge delavce, bi se v grobu obrnila in milo zaplakala.

Stavkar.

Herminie, Pa. — Cenjeno uredništvo Edinosti: — V pismo prila-gamo \$1 več ne morem za naročnino lista Edinosti. Premogarska stavka nas vedno bolj tlači in vsledtega smo tudi kratki z dolarji. Jaz sem Vaš nov naročnik. Vaš list sem bral že precej časa pri nekaterih mojih prijateljih, ki so na njega naročeni. Imel sem Vas in Vaš list za največje nazadnjake, toda sedaj priznam, da sem napačno mislil. Ravno v Vas in v Vašem listu vidim v teh temnih časih največjega zagovornika zaslužjenega delavstva. Vi ste pričeli kampanjo za uboge trpeče premogarje, ki so na stavki. To se mi je tako čudno, da sem obljubil podpirati Vaš delavski list, dokler mi bo mogoče. Kadar pričnem zopet delati, Vam pošljem nadaljno naročnino, da bom imel plačan list za celo leto.

Pregovor pravi, da pravi prijatelj se izkaže v potrebi. List Edinost je to storil in bodite uverjeni, da delavci, ki sedaj trpimo — hudo trpimo, ne bomo tega pozabili.

Vas pristrčno pozdravljam!

Stavkar.

Export, Pa. — Iz naše naselbine se le malo kdaj sliši. Nevem ali so vsi dopisniki pospali ali kaj. Časa imajo vendar dovolj v sedajnih brezposelnih dneh, na katere nas je pog-nala dolgotrajna premogarska stavka. Tudi pri nas imamo precej takih, ki stavkokazijo in kradejo kruh onim, ki se borijo za zboljšanje delavskega položaja. Res žalostno je, da je delavstvo tako razdvojeno, in da pri tem niti ne pomislijo nekateri, da s tem tudi sebi škodujejo, ko hodijo za judežev groše na delo. Ko bo stavka končana, jih bodo ravno ti delodajalci, ki jih sedaj najemajo zaničevali, da započili jih bodo, ker skebi itak niso zanesljivi ljudje, oni delajo, kdor jim več da. Take pa tudi delodajalci ne ljubijo, razven v času potrebe, ko se z drugimi dobrimi delavci ne da pomagati.

L. V., stavkar.

V naše uredništvo ima pismo iz starega kraja Mr. Anton Kastelic. Pismo je oddano na pošto v Trebnjem na Dolenjskem.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje “LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI” s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslavanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 1.90	50 lir \$ 2.90
1,000 kron 3.60	100 lir 5.30
5,000 kron 17.50	500 lir 25.00
10,000 kron 34.00	1000 lir 50.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK “EDINOST”

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

AMERIŠKA SLOVENKA.

KROMPIRJEVA JEDILA KOT PRIKUHA.

Krompir v polivki kislih kumaric. Napravi prežganje v kozi iz 4 dkg masti in 3 dkg moke (ječmenove), razredči to z ¼ litrom vode ali juhe, pridaj na tanke zrezke narezane kisle kumarice (2 do 3), osoli in kuhaj ¼ ure. Posebej pa kuhaj krompir kar neolupljen (3 do 4). Kuhanega olupi in zreži na listke v kumarčno polivko. Ko še prevre, je jed gotova. (Ako hočeš, daj v mast, preden prideneš moko, par koscev čebule, da se v njej zarumeni.)

Krompir v polivki svežih kumar. Olupi srednje veliko kumaro, nakrhaj jo ali zreži na listke, deni jo v skledo, polij s par žlicami kisa in malo osoli. Tako pripravljeno kumaro pokrij in postavi 1 uro v stran, da zvodeni. Medtem napravi prežganje iz 4 dkg masti in 3 dkg (za eno žlico) ječmenove moke, ki mu pridaj drobno zrezanega peteršilja in čebule. Nato kumaro ožmi in jo stresi v prežganje, da se duši 10 minut. Nato potresi s poprom in zalij z ¼ litrom juhe ter kuhaj še četrt ure. Pridaj še žlico kisle smetane in zreži v to polivko 3 do 4 kuhane in olupljene ter na listke narezane krompirje. Ko krompir v tej polivki prevre, je jed gotova.

Novi krompir. Ostrgaj krompir, operi ga ter kuhaj v osoljeni vodi z vejico peteršilja in nekoliko kumne. Kuhanega odcedi ter ga stresi na razbeljeno mast, potresi ga z drobno zrezanim zelenim peteršiljem ter ga postavi za par minut v pečico, da se zarumeni. Ko se peče, ga enkrat obrni. S tem krompirjem lahko obložiš kisle zelje ali meso.

Krompir v prežganju. Krompir olupi, operi, zreži na kocke ter skuhaj v toliko slani vodi, da je popolnoma pokrit. Posebej pa napravi prežganje iz masti in moke (vsakega za eno žlico), ga razredči s par žlicami vode, to prežganje zlij v krompir. Pridaj tudi vejico majorona in lovorjev list. Ko še nekoliko povre, daj kisa po okusu.

BOJ ZA IN PROTI ANTANTI V ANGLIJI.

Anglija preživlja viharno borbo, ki jo bijeta dva tabora radi zunanje politične smeri. Silno oster, čoslej nepoznan ton vlada v časopisu. Medtem ko "Times", "Daily Mail", sploh ves takozvani Northcliffeov protinemiški tisk neprestano po načrtu napada Lloyd Georgea radi politike na genoveški konferenci, ki je ogrozila zvezo s Francijo, ta "temelj svetovnega reda in miru" stoji cel tisk koalicijskega centra, liberalnih disidentov in delavske stranke (Labour Party) za ministrskim predsednikom. Za angleško politiko je ta grupacija nekaj presenetljivega. Nič manj ne preseneča globoka odločnost širokih množic, da se je treba brzo odločiti: ali s Francijo ali brez nje. Angležev se je polastila zagrenjenost proti Franciji, v duši Anglije se bi je težka borba med čuvstvom zavestnosti in razumom gospodarjev. Le kdor je videl zaprte tovarne in ugasle playže Anglije in vojske brezposelnih v industrijskih mestih, razume to mučno borbo ljudske duše.

Številke govori strahoten jezik. Leta 1913. je bilo 2. odstotka delavcev, članov strokovne zveze (Trade Union) brezposelnih, leta 1914. pa le 1.2%. Leta 1919. pa 3.2%, jeseni 1921. že 16.5% in januarja letos navaja uradna statistika 18.9% brezposelnih delavcev. To pomeni, da je od 12 milijonov zavarovanih delavcev dva milijona in en četrt ljudi brez dela. Najhuje zadeta je ladjedelska industrija (37.5% brezposelnih). Tudi kovinska industrija trpi, njena proizvodnja je dosegla leta 1921. le 47% predvojne proizvodnje. Od 540 veleplavžev jih je obratovalo koncem 1921 ravno še 45. — Uvoz je padel od 1922 mili-

Krompir v drobnjakovi polivki. Napravi bledorumenno prežganje iz ene žlice masti in pičle žlice moke; ko se blede zrumeni, pridaj eno žlico drobno zrazanega drobnjaka, zalij jo s pičlim ¼ litrom juhe ter osoli. Ko nekoliko povre, mu pridaj še žlico kisle smetane. Posebej pa kuhaj cel neolupljen krompir; ko je kuhan, ga olupi, zreži na listke in daj v polivko. Ko še prevre, je jed gotova. (Za 2 do 4 osebe.)

Krompir v mavrovi polivki. Mavrahe osnaži, operi ter zreži na drobne kosce. Potem razgrej sirovega masla ali masti, pridaj zelenega peteršilja, čebule in mavrahe. Duši jih toliko časa, da popijejo vodo, ki so jo iz sebe dali; nato jih potresi z moko in drobtinami, še malo duši ter zalij z juho (¼ litra) in par žlicami kisle smetane. Posebej pa kuhaj cel neolupljen krompir, kuhanega olupi in zreži v polivko; ko prevre, je jed gotova. (Za 2 osebi.)

Koštrun v sladkem zelju. Popari s kropom ¼ kg koštruna. Deni ga v lonec, prilij ¾ litra vode, osoli ga in prideni, ko že pol ure vre, en kroznik na debelo zrezanega, poparjenega in ožetega zelja ter par zrn kumne, zabeli ter vse skupaj kuhaj do mehkega. Zabeli z bledim prežganjem iz ene žlice masti in pol žlice moke. Pridaj še ščep popra in ga daj na mizo. Če hočeš, lahko prideneš tudi na kosčke zrezan olupljen krompir.

Koštrun v šari. Pol kg koštruna polij z vrelim kropom, deni ga v lonec ter mu prideni srednje debel, osnažen in na tanke kosce narezan koren, srednje debelo rumeno kole-rabo in srednje debelo repo, pa tudi par listov na debele rezance zrezanega zelja. Vode nalij toliko, da sta koštrun in zelenjava pokrita. Osoli, pridaj nekoliko kumne ter kuhaj 1 uro; nato prideni še enega ali dva olupljena in na kose narezana krompirja. Ko kuhaš še pol ure, je jed gotova. Zelenjavo stresi v skledo, meso pa zreži na kose in ga položi po zelenjavi.

jonov liver (1920) na 1086 milijonov liver (1921), izvoz pa je strmoglavil od 1557 milijonov na 810 milijonov liver. Silno je padel, predvsem vsled agitacije ghandistov, izvoz tkanin: od 295 milijonov liver (1920) na 125 milijonov (1921).

Beda je silno razsežna in trajna. V playžu industriji so mezde padle s 170% temeljne plače leta 1919. na 36%. Kot blisk nam osvetli mračno sliko Anglije statistika tajništva policijskega ravnateljstva v Londonu, ki navaja, da je pozimi 1921 prenočilo na londonskih ulicah povprečno 184.000 oseb! In to v ledeni megli londonski! (Podatki po obdobjih "Smjena vjehi", Paris, 25. februarja 1922 in "The financial Review of Reviews", London, marec 1922.)

Z vsemi silami se hoče Anglija izkapat iz te gospodarske nižave. Zunanja politika naj odpre trge, naj obudi mrtve zemlje — Rusijo in Nemčijo k življenju. S Francijo! brez Francije! to bosta bojna krika strank ob volitvah jeseni. In v taboru, ki hoče za vsako ceno sporazum z Rusijo, bo ob strani Lloyd Georgea manchesterski mladij in stari liberalizem in pa Labour Party, kateri je bil ravno sedanjji premijer zadal toliko težkih udarcev. Anglija nosi v plašču meč in oljko. Volitve pokažejo, ali bo šla zvesto ob strani sedanje Francije naprej v gospodarsko razsulo, ali bo obveljala Lloyd Georgejeva misel, da "Evropi brez Rusije ni živeti".

Politicus. (S. M.)

Za rojstni dan.

Prijatelj vpraša svojega prijatelja: "Jožko, kaj boš dal materi od tvoje žene za njen letošnji rojstni dan?"

Jožko: "Dal ji bom njeno hčer nazaj!"

VESTI O SEDANJH STAVKAH.

(Nadaljevanje 1. strani.)

poti, po kateri se sedaj bliža k končni zmage. Premogarji junaško naprej in pomnite, da za trpljenjem pride veselje, za dežjem se jasni in tako tudi v tem Vašem boju za svoje pravice se že jasni, dan zmage se bliža. Bratje! Zora puca bit če dana!

SITUACIJA ŽELEZNIČARSKE STAVKE.

Washington, D. C., 28. julija. — Tudi železničarska stavka bo prišla v kratkem do poravnave, kakor razvidno iz sedajne situacije. Železniški magnetje sicer še vedno trdovratno vstrajajo v svoji aristokratski nadutosti, toda neomajnost železniških delavcev, jim je prizadela že marsikatero grenko uro v tej borbi.

Sredi tega tedna so se sešli v Washingtonu načelnik Jewel stavkajočih reparacijskih delavcev in člani vladne komisije. Tega sestanka se je udeležil tudi predsednik Harding. O podrobnostih in zaključkih tega sestanka še ni znano, vendar časnikarji v svojih komentarjih izjavljajo, da je ta sestanek napravil precejšen korak v smer k spravi tega spora.

STAVKA CESTNIH ŽELEZNIČARJEV V CHICAGO.

Vsi upi, da bi pomirili cestne železničarje v Chicago, so izginili iz obzorja. Arbitraža, ki so jo predlagali pod gotovimi pogoji cestni železničarji, je predsednik cestnih železnic Blair ošabno zavrgel. Ako ne bodo družbe prišle v najkrajšem času z novimi predlogi, ki bi dale povod za nadaljno poganjanje odidejo vsi cestni železničarji prihodnji torek na stavko.

KOLIKO STANEJO SEDAJNI ŠTRAJKI.

Kakor so izračunali vladni uradniki v Washingtonu, stane narod premogarski in železniški štrajk že skoraj eno milijardo dolarjev. Izostanek plače 680. tisočim stavkajočim premogarjem se računa na 230. milijonov dolarjev. Posestniki premogorov imajo izgube na običku do 15. milijonov. Škoda v majnah in na drugem posestvu vsled izgredov in propadanja se računa na 5. milijonov. Izgube trgovcev v premogorovnih krajih in drugih industrijskih podjetjih, ki trpe vsled pomankanja premoga se ceni na 400.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Čenjenim naročnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, ter po zapadnem delu Pennsylvanije, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, kakor tudi oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom ga najtopleje priporočamo in prosimo, da mu grejo na roke pri njegovem delu za naš tisk. Rokjaki, pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

milijonov. Izgube v železniškem štrajku se računajo na 50. milijonov.

In to vse moramo pripisati na vest kapitalistov in deloma tudi vlade, ki pusti, da se kapitalisti takole igrajo ne samo z delavstvom, ampak z vsemi državljani, ki bodo morali v kratkem občutili vse grozne posledice, ki bodo v kratkem nastale. Lahko njim, ki imajo vsega v izobilju, a gorje nam, ki smo odvisni od dneva.

RAZNE NOVICE.

(Nadaljevanje 1. strani.)

hitrostjo v avtomobilu. Na križišču ju je zadel vlak in oba razkosal.

SEN. JOHNSON V BOJU.

San Francisco, Calif., 28. julija. — Senator Hiram Johnson se nahaja zopet v vojnem metehu na polju senatorskih primarnih volitev. Letos mu kandidira nasproti C. C. Moore takoimenovani "two fisted fighter."

SIRCI PROTI FRANCOZOM.

Cairo, Egipt. 28. julija. — Kakor hitro so sirci izvedeli, da so zavezniški poverili Franciji mandat nad Sirijo, se je občinstvo uprlo in napadlo francoske vojašnice. Poročila naznanjajo, da so pomorili 34 francoskih vojakov. Kakšne korake bodo podvzele ondotne francoske oblasti še ni znano.

ASTRONOM PREROKUJE POTRES.

Philadelphia, Pa. 28. julija. — Znameniti astronom Dr. Nobles prerokuje velikanski strašni potres, ki se bo pripetil v prihodnjih 30. dneh. Centrum tega potresa bo južno in vzhodna Evropa. Dosegel bo pa tudi Afriko, Azijo in del Kalifornije. Nekateri kraje bo potres popolnoma uničil. Počakajmo, bomo videli koliko ta mož ve!

LLOYD GEORGE VABI VSE MINISTRKE PREDSEDNIKE NA SESTANEK.

London, 26. julija. — Glasom poročil iz angleških državnih krogov kuje Lloyd George načrte, s katerimi bo povabil vse ministrske predsednike na sestanek v London. Na tem sestanku se bo skušalo izvedeti podrobno mnenje vseh držav o današnji splošni evropski situaciji.

Kdor ponižnosti ne pozna, ta ni za v družbo.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovne cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v **PLUMBARSKO STROKO.** — Pred vse msi zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,

PLUMBAR

2042 W. 22nd St., near Hoyne Ave Chicago, Ill. Tel. Canal 4108.

ZRAKOPLOV PADEL IN POBIL DVA.

New York, N. Y. — Na Brisdale avenue je te dni padel na tla nena doma zrakoplov, zatem, ko je stroj odpovedal delovanje. V zrakoplovu sta se nahajala dva pilota, ki sta pri padcu zadobila resne poškodbe.

MEKSIKANSKI BANDIT UBIT.

Washington, D. C. — Meksikanski poslanik je prejel včeraj uradno vest, da se je meksikanskim zveznim četam posrečilo zalesti razupitega meksikanskega bandita Gorozaneta, katerega je zvezna patrola ustrelila v njegovem skrivališču. Gorozane je tekem svojega ropanja oropal okoli 40. ameriških državljanov.

GRAND TRUNK ŽELEZNICA BO SUSPENDIRALA IZ PROMETA 17. VLAKOV.

Chicago, Ill. — Železniška družba Grand Trunk je danes sklenila suspendirati iz svojih tirov 17. dnevnih vlakov na svoji progi med Chicago in vzhodom. Do tega koraka jo je privedlo pomanjkanje premoga.

KANSAŠKEMU GOVERNERJU SE GROZI OD STRANI KLANOV.

Topeka, Kans. — Kansaški governor Henry J. Allen, je prejel te dni grozilno pismo, v katerem se mu grozi s smrtjo. V pismu so bile pridjane 3. slike maskiranih klanov.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelki se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mescu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure dopoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobiti lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič. Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St. Blagajnik John Melle. Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave. Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA ŠTEV. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor. Društvo zboruje vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

KADAR MISLITE NA STARI KRAJ, MISLITE NA SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70 Ninth Ave., New York, N. Y.

Ona pošilja denar v stari kraj potom svojih lastnih direktivnih zvez s pošto in zanesljivimi bankami.

prodaja parobrodne listke za ve važne linije za potovanje i Evropo in o dtam sem.

izdeluje listine za dobavo oseb iz starega kraja in druga notarska opravila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

GOSPODINJE POZOR!

Pravkar smo prejeli nekaj knjig

VARČNA KUCHARICA.

To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice

MARIJA REMEC.

Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila.

Knjiga je trdo vezana in stane 95c.

Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:

"AVE MARIA",

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

ČRTOMIR IN BOGOMILA.

Novela. — Spisala Lea Fatur.
(Dalje.)

Tačas je bila namreč že zrastle na Slovenskem četa, ki si je bila pripravljala tla s tihim, neumornim delom. Vstala je močna in silna — da obrani “krst častni in svobodo” svoji domovini. Nanjo so predvsem letele zabavljice in kletvine Nikovih sošolcev.

Niko je zahajal sicer redko med te vrste tovariše. Ni ljubil praznega zabavljanja. Pač pa je sklenil z drugimi vred, da poizkusi rešiti, kar se da rešiti iz teme; njegovi somišljeniki in on hočejo odpirati neukemu ljudstvu oči s predavanji, knjigami in gmotnimi podporami. Toda našel je malo sodelavcev in on sam ni prav vedel, kako naj se razvije nameravano delo; predvsem ni bil za to, da se napada in sramoti vera. Takrat še ni sovražil glasu zvonov. Prišlo je polagoma. Mati mu je pisala večkrat z nerodno, težko roko; izpuščala je cele zloge, vsako ločilo — venčar je sin razumel materino zlato dušo, njeno skrb. Pošljala mu je potic domačega kruha in sebi od ust pritriganega denarja. Treba je bilo. Kajti ni se živelo na Dunaju od obljubljenih podpor in od umišljenih honorarjev. Pisateljjevanje se je ustavilo ob razmotrivanju toliko drugih stvari; misel je podila misel, osnova osnovo — in čas je hitel.

Prihajali so skupaj ti mladi možje in se pogovarjali o položaju v domovini. Dolgolasi Pepič, ki je obetal, da postane slaven kipar, jurist Jadran, ki je govoril samo o narodnem gospodarstvu, in slikar Radovan, ki je želel prekositi Rafaela.

“Kranjsko je zagnila taka tema, da je ne razsvetli niti tvoja luč”, je zbedel Pepič Nika.

“Kaj bo ta”, je menil malovažno Radovan; “nam je treba Črtomira, ki bi peljal pogansko vojsko nad črne roje. Toda naši Črtomirji so vsi enaki — ta za službo, ta za žensko — pa se izneveri.”

“Le molči”, mu je oponesel Pepič, “saj se boš tudi ti: Oltarne slike so delo, ki pri nas še nekaj nese.”

Radovan je vzdihnil: “Ali umeješ ti, Jadran, kako je modernemu človeku pri duši, ko slika laž? Kajti vsi ti Kristusi in svetniki, kaj so drugega nego sama laž?”

Resno je pokimal jurist: “Moderne slike Kristusa in svetnikov so res laž in zato ne obujajo nobenega čuvstva v preprosti narodovi duši. Vsi ti Kristusi so samo človek, Vi ne morete več ustvariti božanstvene slike, ki bi dvala duha. Ni več vere v to, kar delate, kako naj bo delo umetnina? Tudi Vi, pisatelji, ste izgubili polet. Materija vleče k tlom. Zdi se, da smo zapravili vsak čut za umetnost, in ravno zato ni bilo še nikdar toliko kričanja o njej kakor naše dni. Vse se preroka, kaj je lepo? Iz narodnogospodarskih ozirov moram samo obžalovati, da smo izgubili narodni umetniški čut, da smo nastopili pot, po kateri nam ne bo sledil narod...”

“Kaj pridiguješ?” je zakričal Radovan. “Mi hočemo izobraziti naroda, mi ga hočemo iztrgati iz verig mračnjastva...”

“Poderite cerkve, prelijte zvonove, postavite na griče kipe svobode, ljubezni!” je deklariral v vinjenim glasom kipar.

“Prelijte zvonove, vlijte topove, da branite dom zoper nasilje močnejšega! Nered požira povzročitelje nereda — kje je gospodarska modrost?” se je razburil Jadran in si popravil zapestnice, kakor da misli pomesti gospodarski nered.

“Kaj govoriš, da zaostajamo pisatelji?” se je razvnel tudi Niko. “Kaj se ni razvil naš jezik zadnje desetletje do nepričakovane višine in lepote? In kaj nas ni cela vojska mladih?”

“Cela vojska vas je, da”, je povzel ironično Jadran. “To je ravno: veliko poklicanih... Začnete, a kje ostanete, kadar bi moglo prinašati vaše delo, oplojeno od izkušene življenja, šele pravi sad? Ne tajim, da se je razvil jezik. Lep je, res. Lep in krasen je naš jezik. Žal pa, da zakriva vaše melodično žuborenje nedostatek idej. Kje so naše vodilne ideje? Kje je delo, ki bi dalo narodu poleta, upanja, vztrajanja? Vi razdirate. Kje nam je drama? Še je najlepša ona, katero nam je naslikal Prešeren...”

“Kaj! Črtomirja? Postaviti ga v zgled? Zdaj te poznam, Jadran! Ti si reakcionar, ti boš zlezal kmalu pod klopo. Prešeren je videl gotovo v duhu našo dobo in pokazal nam je žalostnega junaka. Da nam ni nikoli zapustil tega spomina sramotne slovenske upogljivosti!”

Silno se je razmahnil kipar, toda prijemalo se ga je vino, napadal ga je spanec, uklonil je glavo. Radovan in Jadran sta pila pogumno dalje na slavo domovine in umetnosti, na pogin črnih vran, ki prete Kranjski pogubo. Pisatelju modroslovcu se je stožilo, molče je zapustil tovariše. Sprejela ga je temna ulica, sprejel vlažni vzduh jesenske noči. Redko so go-

rele luči po ulici, redko so stale zvezde na nebu. Niko pisatelj se je ozrl na jug. Tam trepeče zvezdica, v njo se ozira morda materino oko. Na domovino, na skromno in ljubo, gleda ona zvezda. Da bi ji naznanjala slavo njenih sinov! Da bi izšel iz te male krpe, ki je tako borno mala na zemljevidu, da bi izšel iz tega naroda, ki nima prave zgodovine, nov rod, ki bi prekvasil vse Slovane z mislijo edinosti in bratstva, in začela bi se nova zgodovina, nova doba...

Hladno je zavelo od severa in opomnilo Nika, da se spušča v meglene fantazije. Toda kaj niso to lepe fantazije? Kaj bo govoril trezni jurist, ki gleda in pozna samo številke! Duh pesnikov sluti, kaj prinese prihodnost, beseda pesnikova to prihodnost snuje, pripravlja ljudi nanjo. Seveda nam pesnik ne sme kazati Črtomirjev — Črtomirji rušijo slovanstva stebre stare, te Rimu prodane duše ne bodo razumele nikdar slovanstva misli in poslanstva! Pač je Bogomila najnežnejša slika vsega pesništva, ali kaj nam je hotel povedati Prešeren z njo? Zatajevanje in uklonjenje pod križ naj rodita velikost posamniku in kraljestvu? Beži, Prešeren, tak nauk ni za našo dobo! In vendar! Kako moč ima ravno “Krst pri Savici” do mladih, do vzmetnih duš! Ko ga je čital Niko prvič, so mu ostale visokopoletno besede neizbrisne v spominu. Kako ga je pretresel dušni boj junaka, ko stoji premagan, vendar ne ponižan ob slapu Savice! Ne premaga ga sovražnikovo orožje, premaga ga Bogomilina nežna ljubezen, premaga ga resnica, ki zveni iz njenih besed, premaga ga ljubezen do domovine, ki bo, pod znamenjem križa, varna tujih napadov. O, lepa je vajina ljubezen, Črtomir in Bogomila, vredna, da je nadahnila prvaka pesnikov k slavospevu, ki je postal slavolok njegovega spomina. Da bi nam postavil kdo na oder ta dva junaka...

Kesno se je vrnil Niko tisto noč v stanovanje. Ž njim je bil boj za Karantanijo, z njim sta bila Črtomir in Bogomila. Sledili so mu v spanje, govorili so vneto, prepričevali so drug drugega. Ko se je poslavljaj premagani junak, mu je rekla bela Bogomila: “V poznih vnukih bo vstal pevec, ki bo opeval najino ljubezen, Črtomir...”

“Ti ležiš, zaspana duša, ko se navdušujeva midva vso noč za umetnost? Imaš še kaj kranjskega brinjevca?”

Tako sta prilomastila k Niku tisto jutro Pepič in Radovan in sta prepodila lepe slike drame, ki naj bi bila Črničju trajen spomenik slave.

(Dalje prihodnjic.)

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Pozabljeni ljudje.

Neki mlad človek je pisal neki odlični trgovski firmi, po novo britev. Pismo je pisal tako-le:

“Dragi gospodje:—Priložen dolar boste našli, kot za naročilo za eno britev, katere oglašate v listih. Vam udani Mike Pokljuka.”

Na koncu pisma pa je naredil opazko:

“P. S.:—Pozabil sem priložiti dolar, vendar ne dvomim, da mi bo tako prominentna tvrdka, kot je vaša, vseeno poslala britev.”

Tvrdka je naslovljeno pismo prejela in tako-le odgovorila:

“Dragi gospod:—Vaše cenjeno naročilo smo prejeli in vam odgovarjamo, da smo vam naročeno britev odposlali, kot ste naročili in se nadejamo, da boste z njo zadovoljni.”

Na koncu pisma pa je bila opazka: “P. S.:—Mi smo pozabili priložiti britev, ker smo prepričani, da človek takega obraza ne potrebuje nikake britev.”

V SENCI STARIH KOŠATIH DREVES.

V vročem poletju vsakdo rad sedi v senci košatega drevesa. Sicer pa prav malo ljudi ve, koliko truda se potrebuje, da se varuje zdravje drevoja pred boleznijo in gnilobo. Raznovrstni mrčes napada drevje, bolezen in gniloba je vedno na delu in bolno drevje, ako se ga opusti gotovo izmrje prezgodaj. Enako je s človekom. Dobro zdravje in dolgo življenje zahteva stalno pažnjo želodca in prebavnih delov telesa ter glavni ključ do tega ugank je navadno tisto, ki vam odpira čreva. Trinerjevo grenko vino je tisto zdravilo, ki vam drži čreva odprta, pomaga prebavi in poveča slast do jedi, ter s tem vrejuje ves človeški ustroj v pravem stanju, da lahko preboli mnogo številne bolečine, ki se pojavijo. Mr. John Skrdla nam piše iz Wilber, Neb.: “Trinerjevo zdravilo so zanesljivo, še posebej Trinerjevo grenko vino, katero meni vedno pomaga in vsled tega mora biti vedno na mojem domu pri rokah. Jaz priporočam Trinerjevo zdravilo vsakomur.” Vstavite se pri vašem lekarnarju ali trgovcu z zdravili še nocoj in si kupite eno steklenico tega zdravila.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA
Prevzame barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

EMIL KISS, BANKIR,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

od
Slovenske banke D.D. Zagreb,
Prve Hrvatske Štedionice,
Zagreb, Francoske-Srbske
Banke, Beograd, in od
njih podružnic v Jugoslaviji.

Izplačuje se gotovo ameriške dolarje, dinarje in krome, potom pošte in kabla.
Prodajam šifkarte za vse linije. Dobimo vam rojake iz kraja. Opravljam vsa bančna dela. Prejemamo na uloge denar in plačujemo po 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK.
EMIL KISS,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

ŽENINI IN NEVESTE.

Ne pozabite, da dobite pri nas raznovrstno blago, kar rabite za sebe, hišo in dom. Vse kar spada v **Manufakturno trgovino**. Z Mr. Robičem smo v moji trgovini ustanovila urasko in zlatarsko obrt. V zalogi imamo poročne in vsakovrstne druge prstane, ure in raznovrstno drugo zlatnino. Pridite si ogledati, predno kupite drugje. Prihranili boste denar.

JOHN GOTTLIEB,
Edini slovenski DRY GOODS STORE
v Chicagi, in zlatnina.

Posiljamo tudi po pošti. Pišite po cenik.
1827 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Michael Železnikar

JAVNI NOTAR V URADU “EDINOSTI”.

Izdeluje vsa NOTARSKA DELA kakor “affidavite”, pooblastila, kupne pogodbe za tu in stari kraj.

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

POZOR!

KNJIGA “O LEPEM VEDENJU” JE ZLATA VREDNA.

Knjiga Vam pokaže, kako se morate vesti v različnih družbah, da dosežete spoštovanje in ugled.

Ker smd jih prejeli le nekaj izvodov zato pišite še danes po njo predno poide iz zaloge.

Cena \$1.00.

“AVE MARIA”,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

BREZ UČITELJA se naučite angleškega jezika sami ako si kupite

SLOVENSKO-ANGLEŠKO SLOVNIKO

katera obsega:

- Prv idel: Glasoslovje.
 - Drugi del: Obliskoslovje.
 - Tretji del: Vaje.
 - Četrty del: Pogovori iz vsakdajnega življenja.
 - Peti del: Slovenski-Angleški Besednjak.
 - Šesti del: Vprašanja in odgovori, ki jih mora znati ko prosi za državljski papir.
- V besednjaku je natančno pojasnjeno, kako se pišejo angleške besede in kako se jih mora pravilno izgovarjati. Iz te knjige se lahko vsak nauči angleškega jezika brez vsakega učitelja.

Knjiga je trdo vezana in ima 250 strani. Cena s poštnino samo 90c.

AVE MARIA,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.